

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

Strategies for the Management of Academic Affairs in Technical Colleges under Office of the Vocational Education Commission

สิริมนต์ นฤมลศิริ¹, จลอง ชาตुरुประชีวิน², อนุชา กอนพวง³, คมกฤช จำปาสุด⁴

Sirimon narumolsiri, Chalong Chartuprachewin, Anucha Kornpuang, Komgrit Jumpasut

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัย เทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิจัยดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพแวดล้อมและ แนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัย เทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างาน จำนวน 327 คนและ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน 2) ยกร่าง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ด้วยการ สนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน 3) การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รวมจำนวน 140 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคพบว่า 1) ควรบูรณาการ หลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน 2) ควรพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ระบบ การศึกษาทางไกลและแหล่งเรียนรู้โดยขยายฐานเครือข่ายการเรียนรู้ 3) ควรจัดระบบทดสอบมาตรฐานและเทียบ โอนประสบการณ์วิชาชีพให้ได้มาตรฐานสากลและจัดทำคลังข้อสอบ 4) ควรส่งเสริมครูให้นำกระบวนการวิจัยมาใช้ พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาต่อยอด 5) ควรพัฒนาระบบการนิเทศและหลักสูตรการนิเทศ จัดกิจกรรมนิเทศและสร้าง ภาควิชาเครือข่ายการนิเทศ 6) ส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสร้าง กลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาการบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาคุณภาพระบบเครือข่ายการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) เพิ่มประสิทธิภาพระบบทดสอบ มาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ 4) ปรับปรุงประสิทธิภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 5) เพิ่มคุณภาพการพัฒนางานนิเทศการศึกษา 6) เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยมี 24 กลยุทธ์หลัก 56 กลยุทธ์ย่อย 174 มาตรการ และผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของ วิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเหมาะสม

¹ นิสิตระดับดุขบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² รองศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์/ การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค

Abstract

The research, characterized as research and development, aimed at developing strategies for academic affairs management in technical colleges under the Office of the Vocational Education. The procedure followed 3 steps: 1) surveying the contexts and ways of academic administration from the sample of directors, vice-directors, totaling 327, and interviewing 6 experts of vocational education. 2) drafting the strategies for academic affairs in technical colleges and validating it through group discussion of 9 experts, and 3) evaluating the constructed model by the sample of 140 directors and vice-directors of the technical colleges. Here are the research findings:

1. The results of studying contexts and ways of academic affairs management of technical colleges suggests: 1) instructional curricula should be integrated to meet the needs of communities. 2) centers for self-inquiring, distant learning, sources of learning should be developed through the expansion of networks. 3) testing system and management of credits transfers of work experience and test banks should be created and developed to meet international standards. 4) teachers' research for learners' development as well as for knowledge creation should be promoted. 5) supervision system, supervision curriculum, activities and networks should be promoted, and 6) teachers' child-centered learning activities should be promoted and mechanisms of systematic management constructed.

2. The strategies developed for academic affairs management in technical colleges consist of 6 strategic issues: 1) the development of effective curricula and instruction 2) the development of quality of network system for learning media, innovations and information technology. 3) promoting the efficiency of testing system and management of credits transfers of work experience. 4) promoting supervision system supervision curriculum, activities and networks 5) promoting the development of supervision system. 6) developing teachers' child-centered learning management with overall 24 principal strategies, and 56 tactics and 174 procedures. In validating the model, the experts concurred in their opinions that the strategies for academic affairs management in technical colleges were appropriate.

3. The strategies developed for academic affairs management in technical colleges were evaluated at a high level of practicality.

Key words: Strategic/ Academic Administration of Technical Colleges

ความเป็นมาของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นแรงผลักดันให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกพัฒนาศักยภาพ การแข่งขันทั้งในระดับนานาชาติและระดับภูมิภาค แต่ละ ประเทศจึงต้องหาแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อรับมือกับ ความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยพัฒนา การศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ได้เป็นผลให้ความก้าวหน้าทางด้านการศึกษามีความ สามารถแพร่ขยายจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันที่ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ที่จะนำประเทศเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) อันเป็นทิศทางที่ ภาครัฐและเอกชนจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อสนับสนุน และสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งมีหน้าที่ผลิตและพัฒนาากำลังคน จึงต้องปฏิรูปทั้ง ระดับแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงาน ดัง พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในมาตรา 6 กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับ กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555- 2559) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้และ ขับเคลื่อนประเทศไทยให้เข้าสู่วิสัยทัศน์สังคมเศรษฐกิจ ฐานความรู้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 12)

วิทยาลัยเทคนิคเป็นสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาสายวิชาชีพ มีการบริหารจัดการ ตามแผนยุทธศาสตร์อาชีวศึกษา พ.ศ.2552-2556 โดย ได้มีการนำยุทธศาสตร์ระดับสำนักงานมาเป็นข้อมูลหนึ่ง ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อ จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา แต่ทั้งนี้แต่ละสถานศึกษาจะต้องมี กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือการ บริหารจัดการศึกษาที่มีระบบทิศทาง มีระเบียบแบบแผน ที่ช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ โดยกลยุทธ์แต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์กัน

มุ่งสู่เป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ในกรอบทิศทางเชิงกล ยุทธ์หรือที่เรียกว่า วิสัยทัศน์และภารกิจ

แต่อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันการบริหาร จัด การศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมยังไม่บรรลุ เป้าหมาย เห็นได้จากรายงานของสำนักวิจัยและ พัฒนาการอาชีวศึกษา (2553, หน้า 5) ได้ระบุถึงปัญหา ของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่ จัดทำกลยุทธ์ระดับสถานศึกษาขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับ แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ และกลยุทธ์ขาด ความเชื่อมโยงกันในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ บริหารงานแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน และมีข้อจำกัด หลายประการ เนื่องจาก 1) สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้กลยุทธ์ล้าสมัยไม่ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง 2) กลยุทธ์ระดับสถานศึกษาและ ระดับสำนักงานไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน (เสริมศักดิ์ นิสิริวิทย์, 2552, หน้า 3) ซึ่งสอดคล้องกับ Robert Kaplan and David Norton ที่ได้กล่าวว่า การบริหาร เชิงกลยุทธ์ของแต่ละองค์กรนั้น ส่วนใหญ่ปัญหาจะเกิด จากกลยุทธ์ขาดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างขั้นตอน ของการบริหาร ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่มี ลักษณะเป็นพลวัต นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ยังได้เสนอว่าปัญหาของการจัดทำกล ยุทธ์ตามยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา คือ กลยุทธ์ของ สถานศึกษาขาดความเชื่อมโยงกัน ซึ่งทุกองค์ประกอบ ต้องมีความเชื่อมโยงเชิงสาระทั้งเจเนอเวลาและมูลค่าเพิ่ม และจะต้องรู้ทิศทางของนโยบายทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ที่ได้กล่าวไว้ในการสัมมนา “โครงการ เตรียมความพร้อมของผู้บริหารการพัฒนากระบวนการทัศน์ ในการพัฒนาคุณภาพบริหารจัดการอาชีวศึกษาใหม่” ว่า “กลยุทธ์ของวิทยาลัยส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่ล้าสมัยไม่ทันกับยุค เศรษฐกิจดิจิทัล ควรปรับกลยุทธ์การบริหารจัดการ การอาชีวศึกษาเชิงรุกแนวใหม่ โดยเฉพาะการบริหารงาน ด้านวิชาการ ควรมุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ อาชีวศึกษาใหม่ รวมทั้งต้องสร้างและประสานเครือข่าย ความร่วมมือให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษา และการเรียนรู้ระหว่างโลกอาชีพกับสถานประกอบการ และสังคมทั้งในและต่างประเทศ” (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554, หน้า 1)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของวิทยาลัยเทคนิคยังไม่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษอย่งแท้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง คือ การบริหาร งานด้านวิชาการ เห็นได้จากรายงานการสัมมนา “การจัดการเรียนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ” พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ขาดคุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะที่จำเป็น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของการบริหารงานด้านวิชาการของวิทยาลัย จากสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการผลิตกำลังคนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษา สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารงาน วิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนากลยุทธ์ที่จะนำมาใช้กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and

Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การสำรวจสภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างาน จำนวน 327 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 1.2 การสัมภาษณ์สภาพแวดล้อมและแนวทาง การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกใช้รูปแบบ STEP และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในใช้รูปแบบ 2S 4M สร้างกลยุทธ์โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) เพื่อวิเคราะห์ประเมินและให้ค่าน้ำหนักจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคโดยใช้วิธีการ SWOT matrix และเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกลยุทธ์ การบริหารอาชีวศึกษา และการบริหารงานวิชาการ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รวมจำนวน 70 วิทยาลัย รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า 1) ควรบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน 2) ควรพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ระบบการศึกษาทางไกลและแหล่งเรียนรู้โดยขยายฐานเครือข่ายการเรียนรู้ 3) ควรจัดระบบทดสอบมาตรฐานและเทียบโอนประสบการณ์วิชาชีพให้ได้มาตรฐานสากล และจัดทำคลังข้อสอบ 4) ควรส่งเสริมครูให้นำกระบวนการวิจัยมาใช้พัฒนาผู้เรียนและพัฒนาต่อยอด 5) ควรพัฒนาระบบการนิเทศและหลักสูตรการนิเทศและสร้างภาคีเครือข่ายการนิเทศ 6) ส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสร้างกลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ 24 กลยุทธ์หลัก 56 กลยุทธ์ย่อย 174 มาตรการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคมีความเหมาะสม

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค จากการสำรวจและการสัมภาษณ์ พบว่า 1) การบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทและสภาพตลาดแรงงาน มีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ โดยให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วม มีการนิเทศ กำกับและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของบูแชมพ์ (Beauchamp, 1984, p.212) ที่กล่าวว่าโรงเรียนมีหน้าที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชน เพราะแต่ละชุมชนจะมีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกัน ควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสงวนพงศ์ ชวนชม (2550, หน้า 171) ที่พบว่า ด้านหลักสูตรควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จัดทำโครงสร้างหลักสูตร มีการนิเทศ และประเมินผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 2) การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดทำโครงสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดระบบการศึกษาทางไกล e-Learning และการวัดผล on-line สร้างสื่อนวัตกรรม โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ. ศ. 2555 ที่กำหนดให้สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการระดมทรัพยากรจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ภาสุรพันธ์ (2550, หน้า 96) ที่พบว่า สถานศึกษาควรมีผู้รับผิดชอบในการจัดทำสื่อ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำสื่อนวัตกรรมและจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ ควรกำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกสาขาวิชาชีพ โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง จัดทำคลังข้อสอบให้ได้มาตรฐานสากล มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552,

หน้า 215) ที่พบว่า การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์จะต้องกำหนดเป็นกฎหมายเพื่อสร้างมาตรฐานคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแกนกลางของประเทศ เน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่นเดียวกับการศึกษาของบรรเลง ศรีนิล และคณะ (2552, หน้า 423) ที่พบว่า การทดสอบมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ สอศ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการสอบมาตรฐานวิชาชีพในระดับชาติอย่างจริงจัง โดยมีหน่วยงานกลางเป็นผู้รับผิดชอบ 4) การพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ควรกำหนดแนวทางการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ สร้างเสริมองค์ความรู้ในการทำวิจัยแก่ครูอย่างต่อเนื่องและนำกระบวนการวิจัยมาใช้พัฒนาผู้เรียนและต่อยอด มีกองทุนการทำวิจัย ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของพงษ์ศรี สิงห์พันธ์ (2551, หน้า 162) ที่พบว่า ควรส่งเสริมให้มีแนวทาง การทำวิจัยที่ชัดเจน กระตุ้นให้อาจารย์ทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการและการเรียนการสอนให้มากขึ้น สร้างวัฒนธรรมการวิจัยและนักวิจัยหน้าใหม่ เช่นเดียวกับปริยาภัสร์ เส็งเส (2553, บทคัดย่อ) ที่พบว่า การวิจัยควรจัดทำแผนงานโครงการวิจัยประจำปี ส่งเสริมให้ครูพัฒนาในการเข้าร่วมการวิจัยต่างๆ สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์การทำวิจัยและการนำเสนอผลงานต่อสาธารณชน 5) การพัฒนางานนิเทศการศึกษาควรกำหนดโครงสร้างการนิเทศการศึกษา มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง สร้างกลไกการบริหารจัดการ ส่งเสริมความรู้ด้านการนิเทศการศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ดังที่กมล ภูประเสริฐ (2547, หน้า 96) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นการพัฒนาบุคลากรที่ได้ผลรวดเร็ว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญของการนิเทศภายใน เพื่อเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครูซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ภาสุรพันธ์ (2550, หน้า 97) ที่พบว่า สถานศึกษามีคณะผู้รับผิดชอบการนิเทศ มีระบบและระเบียบการนิเทศและการประเมินผลการนิเทศ 6) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรสร้างแรงจูงใจแก่ครูผู้สอนให้จัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ สร้างกลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบ สร้างเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2550, หน้า 96) ที่พบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายยืดหยุ่น มีระบบการติดตามกระบวนการเรียนการสอน มีการประเมินผลการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของบุญเพ็ง กุละนาม (2550, หน้า 123) ที่พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรมีแนวทาง ดังนี้ 1) การตรวจสอบ กำกับ นิเทศกระบวนการเรียนรู้ เช่น ส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ 2) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เช่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการนิเทศการสอนในกระบวนการเรียนการสอน

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พบว่า มาตรการกำหนดรูปแบบกระบวนการในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้สูงสุดผู้วิจัยเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารหลักสูตร ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ เช่น จัดให้ผู้ทำและผู้ใช้หลักสูตรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน จัดอบรมการบริหารงานหลักสูตร สถานศึกษาก็จะมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุวิทย์ ยอดสละ (2553, หน้า 19) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร ควรกำหนดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของไชยา ภาวะบุตร (2550, หน้า 202) พบว่า ด้านหลักสูตร ควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาและมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้จะต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาจึงต้องจัดกิจกรรมและแนวทางในการพัฒนาคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ด้วยรูปแบบต่างๆ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพพระบบเครือข่ายการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่า มาตรการ จัดกิจกรรมในการส่งเสริมสภาพแวดล้อม

เครือข่ายการเรียนรู้มีความเป็นไปได้สูงสุด การจัดสภาพแวดล้อมเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการจัดสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของแมคเวย์ (McVey 1996, pp.123-125) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนผู้วิจัยเห็นว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของเครือข่ายการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปากเกอร์และเคส (Parker and Case, 1993, pp. 89-91) ที่พบว่า เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ และจะต้องจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศในระบบการเรียนรู้ เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ พบว่า มาตรการ จัดกิจกรรมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์มีความเป็นไปได้สูงสุด การเพิ่มประสิทธิภาพระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ สถานศึกษาควรมีนโยบายแผนงานในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระบบทดสอบมาตรฐาน ดังที่บรรเลง ศรีนิลและคณะ (2552, หน้า 423) ที่เสนอว่า สอศ. ควรมีการจูงใจให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดอาชีวศึกษาให้มากขึ้น มีมาตรการต่างๆ ที่สถานศึกษาสามารถรองรับได้ ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลจันทร์ ปุยะกุล (2551, หน้า 235-237) ที่พบว่า สถานศึกษาควรจัดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและต้องขยายเครือข่ายความร่วมมือให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และควรสร้างความร่วมมือกันในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับสวัสดิ์ อดมโงชน์ (2551, หน้า 25-30) ที่กล่าวว่า การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ ควรให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ โดยรัฐให้การสนับสนุนในด้านกำหนดมาตรการจูงใจ มีกฎหมายเกี่ยวกับความร่วมมือผู้วิจัยเห็นว่า การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ ภาครัฐควรกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ

โดยให้หน่วยงานทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วม กำหนดเป็นกฎหมายเพื่อควบคุมมาตรฐานคุณลักษณะของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับปรุงประสิทธิภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า มาตรการ จัดตั้งงบประมาณการสร้างศูนย์การเรียนรู้ทางวิจัยเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการมีความเป็นไปได้สูงสุด การเพิ่มประสิทธิภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ตามพร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ได้กำหนดให้นำการวิจัยมาใช้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนสามารถทำวิจัยและพัฒนาที่จะนำไปสู่คุณภาพการเรียนรู้ แต่ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมงานวิจัยในด้านต่างๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์วิจัย ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2551, หน้า 165) ที่พบว่า งานวิจัยของมหาวิทยาลัยควรมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในคณะควรมีระบบการสร้างเครือข่ายการวิจัยกับท้องถิ่น มีการสร้างนักวิจัยหน้าใหม่และจัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์วิจัย เช่นเดียวกับความคิดเห็นของนักสิทธิ์ คุ้มฉายา (2550, หน้า 19-20) ที่พบว่า การพัฒนางานวิจัยควรมียุทธศาสตร์ด้านต่างๆ พร้อมดัชนีชี้วัดความสำเร็จ โดยเงินเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการเป็นอันดับต้นๆ ซึ่งสถานศึกษาสามารถระดมเงินทุนได้ทั้งจากภาครัฐและเอกชน แต่ทั้งนี้ต้องมีปัจจัยอื่นๆ ที่จะกระตุ้นจูงใจให้หน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมให้การสนับสนุนด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 5 เพิ่มคุณภาพการพัฒนางานนิเทศการศึกษา พบว่า มาตรการ จัดสรรทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการนิเทศการศึกษามีความเป็นไปได้สูงสุด การพัฒนางานนิเทศการศึกษา เป็นการส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการใช้หลักสูตรและกำกับติดตามการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู สถานศึกษาจึงต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ มีเครื่องมือการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศ ดังนั้น งบประมาณที่สนับสนุนการนิเทศการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้กระบวนการนิเทศประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญเพ็ง กุศลนาม (2550, หน้า 124-126) ที่พบว่า แนวทางกระบวนการนิเทศ คือ การตรวจสอบ กำกับนิเทศพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณเพื่อการนิเทศการศึกษา เช่นเดียวกับผล

การศึกษาของกาญจนา ภาสุพันธ์ (2550, หน้า 96-100) ที่พบว่า ควรมีคณะผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการนิเทศ มีระเบียบการนิเทศ และมีการประเมินผลการนิเทศ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 511-512) ได้พบว่า โรงเรียนมีนโยบาย ระบบการนิเทศแบบการมีส่วนร่วม มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรที่เป็นระบบและต่อเนื่องในรูปแบบของคณะกรรมการและมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนการนิเทศการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 6 เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ พบว่า มาตรการ กระตุ้นจูงใจครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้สูงสุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะประสบผลสำเร็จได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีวิธีการกระตุ้นจูงใจครูผู้สอนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การฝึกอบรม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู การให้รางวัลในการพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 511) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจะมีวิธีการกระตุ้นจูงใจให้ครูพัฒนาการสอน มีการเสริมแรงด้วยการให้รางวัลผลงานดีเด่นต่างๆ มีการประเมินผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เช่นเดียวกับสงวนพงศ์ ชวนชม (2550, หน้า 171) ที่พบว่า ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นจูงใจให้ผู้สอนพัฒนาตนเอง แต่งตำราเรียน การเข้าร่วมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สำหรับบุญเพ็ง กุละนาม (2550, หน้า 124-126) ได้พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ คือการตรวจสอบ กำกับนิเทศพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จัดกิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและกระตุ้นให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดย

การส่งเสริมกระตุ้นจูงใจครูให้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจะเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนระบบการศึกษา ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและต้องปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย จัดสภาพบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร

1.2 สถานศึกษาควรผลักดันให้เกิดการนำ กลยุทธ์เหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ให้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแต่ละกลยุทธ์กับบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานวิชาการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการในเชิงลึกเป็นลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการอย่างแท้จริง

2.3 ควรมีการวิจัยพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นๆ

2.4 ควรมีการวิจัยกับสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ เพื่อจะได้กลยุทธ์ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์กับวงการศึกษไทยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เสริมสินปริเพรส ชิสเท็ม.
- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2550). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความพร้อมของสถานศึกษาต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ คอ.ด., สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2550). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ธีระพร อายวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นวลจันทร์ ปุยะกุล. (2551). โรงงานแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษาเส้นทางแห่งนวัตกรรมการอาชีวศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นักสิทธิ์ คุ้มฉายชัย. (2550). การบริหารและการพัฒนางานวิจัยสำหรับมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย. โครงการปริญาเอก ภาควิชาการศึกษาศาสตร์, กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บรรเลง ศรีนิลและคณะ. (2552). รายงานการวิจัยเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- บุญเพ็ง กละนาม. (2550). รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ปรียาภัสสร เสี่ยง. (2553). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- พงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2551). ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สงวนพงศ์ ชวนชม (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. วิทยานิพนธ์ คอ.ด., สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- สวัสดี อุดมโกชน. (2551). รายงานการวิจัยเอกสารการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมประเทศแคนาดา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). แผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ.2552-2561). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสถาบันการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2553). การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่: ทางรอดหรือทางเลือก. วารสารการบริหารและพัฒนา, 3 (3), 11
- เสริมศักดิ์ นิลวลัย. (2552). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยใช้การประเมินผลเชิงคุณภาพสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์, กศ.ด., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- Beauchamp, George A. (1984). *Curriculum Theory*. 4 th ed Boston: Peacock Publisher.
- McVey, G.F. (1996). *Ergonomics and The Learning Environment*. Handbook for Research for Educational Communications and Technology. In Jonassen, D.editor. Washington, D.C.: Association for Educational Communication and Technology.
- Parker, C. and Case, T. (1993). *Management Information Systems: Strategy and Action*. 2rd ed. New York: Mc Graw-Hil.